

OVČIARSKO

**Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja
obce**

OVČIARSKO
na roky 2016 – 2026

Júl 2016

**Občianske združenie Región
RNDr. Milan Branický, CSc.**

OBSAH

1. ÚVOD	4
2. ANALÝZA HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO PROSTREDIA OBCE DIVINA ..	6
2.1 Všeobecná charakteristika	6
2.1.1 Vznik a stručná história obce.....	6
2.1.2 Geografické údaje	7
2.1.3 Reliéf, klíma, vodstvo.....	7
2.1.4 Demografické údaje	7
2.1.4.1 Národnostná štruktúra	10
2.1.4.2 Štruktúra obyvateľstva podľa religiozity.....	10
2.1.4.3 Vzdelanostná štruktúra	10
2.1.5 Sídelná štruktúra	11
2.1.6 Vybavenosť bytového fondu	11
2.1.7 Medzinárodné vzťahy a aktivity	12
2.1.8 Kultúrne pamiatky a zaujímavosti obce	12
2.2 Infraštruktúra	12
2.2.1 Sociálna infraštruktúra	12
2.2.1.1 Školstvo a materská škola	12
2.2.1.2 Zdravotníctvo	12
2.2.1.3 Knižnica	13
2.2.1.4 Kultúrne domy	13
2.2.1.5 Cintoríny a dom smútku	13
2.2.1.6 Sociálna starostlivosť	14
2.2.1.7 Hasičská zbrojnica	14
2.2.1.8 Športové aktivity	14
2.2.1.9 Spoločenské organizácie a politické strany	14
2.2.2 Technická infraštruktúra	15
2.2.2.1 Energetické siete	15
2.2.2.2 Pošta a telekomunikácie	15
2.2.2.3 Vodovod	15
2.2.2.4 Kanalizácia	16
2.2.2.5 Plynofikácia	16
2.2.2.6 Skládky a komunálny odpad	16
2.3 Analýza hospodárstva	17
2.3.1 Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo	18
2.3.2 Priemysel	18
2.3.3 Doprava	20
2.3.4 Finančný sektor	19
2.3.5 Cestovný ruch	19
2.3.6 Iné aktivity	20
3. SAMOSPRÁVA	21
3.1 Komunikácia v obci	22
3.2 Majetok obce	22
4. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE	23
5. SWOT ANALÝZA	24
6. STRATEGICKÉ CIELE ROZVOJA OBCE	27
6.1 Vízia	27
6.2 Rozvojový potenciál	27
6.3 Podmienky trvalo udržateľného rozvoja obce	28
6.4 Priority rozvoja obce Ovčiarsko, ciele a aktivity	30
7. ZOZNAM LITERATÚRY	38

1. ÚVOD

V rámci reformy štátnej správy prešla značná časť kompetencií z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky. Tým miestna samospráva nadobudla aj vyššiu zodpovednosť za všeobecný rozvoj spravovanej obecnej komunity. Vychádzajúc z týchto zmien, ale i praktických potrieb zabezpečenia finančných zdrojov zo štrukturálnych fondov Európskej únie (ŠF EÚ) pre potreby ekonomicko - sociálneho rozvoja obce je potrebné zabezpečiť základné územné plánovacie dokumenty a to:

- Územný plán obce
- Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce (PHSR)

I keď v zmysle zákona Ovčiarsko, ako obec z hľadiska počtu obyvateľov nemusí mať vypracovaný vlastný územný plán, vzhľadom k tomu, že katastrom obce prechádza aj diaľnica D1 bol územný plán vypracovaný. Ten je považovaný za základný nástroj územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie obce. Komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia a zosúladzuje záujmy a činnosti ovplyvňujúce územný rozvoj, životné prostredie a územnú stabilitu a stanovuje regulatívy priestorového usporiadania a funkčného využívania územia. Územný plán bol vyhotovený v apríli 2005 a jeho hlavným riešiteľom bola Ing. arch. Kručayová Anna.

Vypracovanie Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja vyplýva zo zákona č. 416/2001 Z. z. o prechode niektorých pôsobností z orgánov štátnej správy na obce a vyššie územné celky, ktorý v článku I. § 2 odst. k) definuje na obce prechod v oblasti regionálneho rozvoja nasledovne:

- vykonávanie stratégie regionálneho rozvoja,
- vypracovanie plánov hospodárskeho a sociálneho rozvoja a
- koordinovanie spolupráce právnických osôb pri vypracovaní programov rozvoja obcí.

Na uvedený zákon nadväzuje zákon č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja, ktorý vymedzuje základné programové dokumenty, ktorých prostredníctvom sa vykonáva podpora regionálneho rozvoja. Podpora je zameraná predovšetkým na dosiahnutie vyváženého hospodárskeho a sociálneho rozvoja, odstraňovanie, alebo zmierňovanie rozdielov v úrovni rozvoja regiónov a na trvalo udržateľný hospodársky a sociálny rozvoj. Základným programovým dokumentom pre obce, ktorý vymedzuje uvedený zákon je Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, pričom zákon súčasne definuje jeho základnú štruktúru.

V zmysle uvedeného zákona PHSR obsahuje:

1. analytickú časť:
  - analýzu hospodárskeho a sociálneho prostredia obce
  - SWOT analýzu
2. stanovenie strategických cieľov jej rozvoja a výber priorít,
3. zostavenie projektových zámerov,
4. návrh finančného a administratívneho zabezpečenia plnenia programu

PHSR obce je strednodobý rozvojový programový dokument. Dokument je spracovaný na roky 2016 – 2026 a zohľadňuje aj územno-plánovaciú dokumentáciu a bral do úvahy aj Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce z roku 2007.

Nevyhnutnosť vypracovania PHSR vyplýva aj z potreby dokladovať súlad predkladaných projektových žiadostí uchádzajúcich sa o spolufinancovanie zo štrukturálnych fondov Európskej únie s plánmi samosprávnych krajov i programami rozvoja obcí, ako aj združení obcí.

Na základe sociálno-ekonomickej analýzy prostredia a identifikovania silných a slabých stránok, príležitostí a ohrození stanovuje základné smery rozvoja obce a stáva sa tak dokumentom ideových zámerov, tvorivých vízií a ďalšieho hľadania možností rozvoja a konkrétnych rozvojových zámerov obce.

Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja vychádza zo záujmu občanov a vytvára priestor pre riešenie ekonomických, sociálnych, kultúrnych a environmentálnych problémov obce v súlade s ďalšími koncepciami a zámermi rozvoja širšieho územia regiónu Horného Považia, Žilinského samosprávneho kraja, resp. Mikroregiónu Hričov.

Význam vypracovania programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce spočíva v tom, že obec tým splní jeden zo základných princípov regionálnej politiky Európskej únie – princíp programovania (plánovania). Uvedený princíp viaže poskytovanie podpory zo zdrojov Európskej únie na vypracovanie programových dokumentov, pričom programovým dokumentom na úrovni obce je PHSR.

Možnosť získania finančných zdrojov z rozpočtu Európskej únie, ako aj rozpočtu Slovenskej republiky je spravidla viazaná aj na schopnosť obce spolufinancovať rozvojové priority z vlastných zdrojov, resp. zo zdrojov súkromných investorov. Preto prehľadné usporiadanie rozvojových zámerov do podoby programu rozvoja, umožní obci zorientovať sa v škále podporných zdrojov, ako aj podmienkach podmieňujúcich získanie spomenutých zdrojov.

Stanovenie si priorít vlastného rozvoja umožní obci Ovčiarsko jej ďalší rozvoj nielen v strednodobom, ale aj v dlhodobom horizonte, založený na cielenej stratégii a nie na náhlych a nekoordinovaných rozhodnutiach. Takáto stratégia musí vychádzať z uvedomenia si vlastnej jedinečnosti a prínosu nielen pre samotnú obec, ale aj z aspektu Mikroregiónu Hričov, širšieho regiónu Horného Považia, Žilinského kraja, či štátu.

Z programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, ktorý bol zostavený aj za spoluúčasti starostky obce, môžu vychádzať aj projekty miestnych subjektov.

Predložený program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce vychádza zo súčasného stavu poznania a rozvojových potrieb obce. Je preto len prirodzené, že tento program nie je definitívne uzavretý, ale s meniacim sa poznaním, resp. podmienkami sa môže meniť, resp. prispôbovať. Aj preto program bude zohľadňovať a zabezpečovať, aby aj budúce myšlienky a projekty našli svoje uplatnenie.

2. ANALÝZA HOSPODÁRSKEHO A SOCIÁLNEHO PROSTREDIA OBCE OVČIARSKO

2.1 Všeobecná charakteristika

Obec Ovčiarsko leží v západnom okraji Žilinskej kotliny v plochej úvaline. Z hľadiska územno-správneho členenia patrí do okresu Žilina, z regionálneho hľadiska do regiónu Horného Považia a z hľadiska vyššieho samosprávneho územného celku do Žilinského samosprávneho kraja.

Od roku 2012 je združená s ďalšími 11 obcami v „MIKROREGIÓNE HRIČOV“. Jedná sa o dobrovoľné záujmové neziskové združenie obcí nezávislých na politických stranách. Hlavným predmetom činnosti združenia je napomáhať a vytvárať podmienky na plnenie úloh združených obcí a to najmä v oblastiach:

- sociálnych vecí
- starostlivosti o životné prostredie
- miestnej doprave
- školstva a kultúry
- miestneho cestovného ruchu

Obec je aj členom Regionálneho združenia miest a obcí Horného Považia. Jedná sa o dobrovoľné záujmové združenie právnických osôb – miest a obcí na Hornom Považí nezávislých na politických stranách.

Jeho hlavným cieľom je obhajovať zákonné práva a záujmy miest a obcí, aktívne ovplyvňovať rozvoj ich samosprávnych funkcií, koordinovať postup obcí pri vykonávaní im zverených úloh a navrhovať riešenia prípadných kompetenčných problémov medzi samosprávnymi a územnými orgánmi. Združenie zastupuje obce a mestá vo vzťahu k orgánom štátnej správy, vláde, zákonodarným orgánom v otázkach ochrany ich zákonných práv a záujmov.

2.1.1 Vznik a stručná história obce

Obec sa prvý krát spomína v roku 1289 pod názvom Olcharzk. Patrila k hradu Hričov, neskôr zemianskym rodinám Kožiar, Dohnányi. Sídliiskové nálezy z mladšej doby bronzovej, sídlisko a žiarový hrob lužickej kultúry, či púchovské sídlisko, ako aj na severnej strane temena Viešky objavené stopy osídlenia zo staršej doby rímskej poukazujú na to, že obec bola obývaná už podstatne skôr.

V roku 1598 mala 19 domov, v roku 1784 26 domov a 174 obyvateľov a v roku 1828 29 domov a 271 obyvateľov.

Obyvatelia sa prevažne zaoberali poľnohospodárstvom, keď popri chove dobytky, ošípaných, oviec, kôz a hydiny pestovali najmä obilniny, strukoviny, pohánku, kapustu, ľan, konope a krmoviny, a výrobou šindľov. Obyvatelia si domy budovali sami, hlavne svojpomocou. Zariadenie bolo jednoduché, ale funkčné. V 19. stor. tu bola pálenica. Poľnohospodársky charakter si obec zachovala až do nedávna.

V rokoch 1971 – 1989 patrila obec pod Miestny národný výbor Hôrky. V roku 1989 občania petíciou rozhodli o osamostatnení obce Ovčiarsko.

2.1.2 Geografické údaje

Ovčiarsko sa nachádza v plochej úvaline na severozápadnom okraji Žilinskej kotliny, v severozápadnej časti Žilinského okresu a rovnako aj v severozápadnej časti Slovenska, 6 km severozápadne od okresného a krajského mesta Žilina. Rozloha obce je 489 ha a rozprestiera sa v nadmorskej výške v rozmedzí 390 – 638 m n.m., pričom stred obce je vo výške 430 m n.m.

Katastrálne hraničí na severe so Žilinskou Lehotou, na severozápade s Dolným Hričovom, na juhozápade s Paštinou Závadou a dotýka sa aj katastra Pekliny, na juhu s Bitarovou a na východe s mestskou časťou Žiliny Závodím.

2.1.3 Reliéf, klíma a vodstvo

Obec Ovčiarsko sa nachádza v severozápadnom výbežku Žilinskej kotliny. Žilinská kotlina je asymetrická depresia vklínená medzi jadrové pohoria a bradlové pásmo, vyplnená sedimentmi vnútrokarpatského paleogénu. Geneticky je spojená s vývojom Karpatskej sústavy. Nachádzajú sa tu paleogénne zlepenčové súvrstvia zasahujúce sem z východného okraja Súľovských vrchov, patriacich do Strážovskej vrchoviny. Najstaršie sú súvrstvia tzv. pribradlového paleogénu vystupujúce útržkovite na styku s bradlovým pásmom pri Ovčiarsku.

Na území obce sa nevyskytujú žiadne surovinové zdroje. V dôsledku budovania dvojrúrového diaľničného tunela by sa dalo použiť vyťažené kamenivo.

Žilinská kotlina z klimatologického hľadiska patrí do mierne teplej oblasti. Charakteristická je malá veternosť s prevahou západných vetrov. Smerom k horskej obrube sa hodnota klimatických prvkov mení. Priemerné januárové teploty sa pohybujú v rozmedzí – 4 až – 5 °C, júlové teploty 16 – 17 °C.

Hydrograficky územie spadá do povodia Váhu. Riečna sieť je v katastri reprezentovaná sústavou siete miestnych potôčikov. Odvodňované je Ovčiarskym potokom, ktorý je jeho ľavostranným prítokom.

Vodný režim patrí k stredohorskej oblasti s maximálnymi prietokmi v marci a apríli (v dobe topenia snehu) a minimálnymi prietokmi v zimných mesiacoch.

Úhrn zrážok je 700 – 1000 mm s maximom prevažne v júni a minimom v decembri až februári. Podobne ako v iných častiach Slovenska aj tu prevládajú vetry severného a severozápadného smeru.

2.1.4 Demografické údaje

Celkový počet obyvateľov obce k 31.12.2015 činil 626. Vzhľadom k rozlohe obce 4 893 946 m² je hustota zaľudnenia 127,4 obyvateľov na km².

Vývoj počtu obyvateľov podáva nasledovná tabuľka:

Rok	Počet obyvateľov
1828	271
1880	203
1890	212
1900	238
1910	223
1921	217
1930	237
1950	271
1961	315
1970	376
1980	412
1991	420
2001	456
2011	576
2012	605
2013	610
2014	621
2015	626

Zdroj: Retrospektívni lexikon obcí 1850 – 1970. FŠÚ, Praha 1978
Štatistický úrad SR, Krajská správa Žilina (po roku 1970)

Z tabuľky vyplýva, že v sledovanom období najvyšší nárast počtu obyvateľov bol v rokoch 2001 – 2011, keď počet obyvateľov vzrástol o 120 a v rokoch 1950 – 1970 o 105 obyvateľov. Medziročne bol zaznamenaný ešte pomerne dosť značný nárast obyvateľov v roku 2012 a to o 29 obyvateľov. Po tomto roku je nárast počtu obyvateľov ročne len mierny.

Z hľadiska štruktúry podľa pohlavia (r.2015) mierne prevažujú muži 320 nad ženami 306. Pri percentuálnom vyjadrení tvoria muži 51,1 % a ženy 48,9 %.

Pri porovnaní vekových skupín obyvateľstva, prevláda v roku 2015 u mužov aj u žien rovnaký počet, ale v inej vekovej kategórii. Zatiaľ čo u mužov to je v kategórii 40 – 44 ročných – 36, u žien 35 – 39 ročných – 36, ako to vyplýva aj z nasledovnej tabuľky:

Veková skupina	Muži	Ženy	Spolu
0 - 4	23	14	37
5 – 9	25	20	45
10 – 14	25	28	53
15 – 19	26	17	43
20 – 24	20	22	42
25 – 29	18	24	42
30 – 34	17	19	36
35 – 39	35	36	71
40 – 44	36	22	58

45 – 49	24	21	45
50 – 54	11	14	25
55 – 59	12	12	24
60 – 64	20	18	38
65 – 69	14	16	30
70 – 74	7	9	16
75 – 79	5	6	11
80 – 84	2	7	9
85 – 89	0	1	1
90 – 94	0	0	0
95 – 99	0	0	0
100 +	0	0	0

Zdroj: Štatistický úrad SR, Krajská správa Žilina

Z celkového počtu obyvateľov je percentuálna skladba obyvateľov podľa veku a pohlavia nasledovná:

muži

0 – 14 roční 11,6 % 15 – 59 roční 31,8 %, 60 a viac roční 7,7 %.

ženy

0 – 14 ročné 9,9 %, 15 – 59 ročné 29,9 %, 60 a viac ročné 9,1 %

Indexy vekového zloženia obyvateľov v roku 2015 podáva nasledujúca tabuľka:

Podiel osôb v %			
Kategória	V predproduktívnom veku	V produktívnom veku	V poproduktívnom veku
Spolu	21,57	67,73	10,75
Muži	22,81	68,44	8,75
Ženy	20,26	66,99	12,75

V roku 2015 sa v obci narodilo 8 detí, z toho 6 mužského pohlavia a 2 ženského pohlavia. Zomreli 3 osoby, z toho 2 muži a 1 žena. Počet obyvateľov sa tak prirodzeným prírastkom zvýšil o 5. Keďže aj migračné saldo je pri počte prisťahovaných 8 (4 muži a 4 ženy) a odsťahovaných 8 (2 muži a 6 žien) nulové, bol v roku 2015 celkový prírastok počtu obyvateľov obce 5.

Najviac ekonomicky aktívnych obyvateľov obce je evidovaná v rôznych formách stavebnej činnosti a to 11,28 % a rôznych druhov výroby 9,34 %. Nasledujú – maloobchod okrem motorových vozidiel a motocyklov 8,17 %, verejná správa a obrana 7,78 % , zdravotníctvo 5,06 % a rovnaký podiel 5,06 % pripadá na vzdelávanie. Zatiaľ čo prevažná časť ekonomicky aktívnych mužov pracuje v stavebníctve 17,93 %, vo výrobnej činnosti 15,17 % a verejnej správe, obrane 6,2% , ekonomicky aktívne ženy prevažne pracujú v maloobchode okrem motorových vozidiel a motocyklov 13,39 %, výrobe potravín a odevov 11,61 %, zdravotníctve 7,59 % a rovnako 7,59 % aj verejnej správe a obrane.

Počet fyzických osôb podnikateľov podľa právnych noriem je 45, a živnostníkov 43. Právnických osôb v obci pôsobí 8, z toho ziskových 7 a 1 nezisková osoba.

Prevažná časť ekonomicky aktívnych osôb 221 dochádza do zamestnania, čo je 85,99 %.

2.1.4.1 Národnostná štruktúra

V štruktúre obyvateľstva podľa národnosti, ktoré žije na území obce Ovčiarsko podľa výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 je dominantnou národnosťou národnosť slovenská na ktorú pripadá 95,8 %, na českú 0,5 %, ukrajinskú 0,3 % obyvateľov a u 3,4 % nebola národnosť zistená.

2.1.4.2 Štruktúra obyvateľstva podľa religiozity

Najpočetnejšie zastúpenie v štruktúre podľa náboženského vyznania majú rímski katolíci a to 87,0 %, evanjelici augsburského vyznania 0,9 %, pravoslávni 0,4 %, iného 0,7 %. U 5,9 % nebolo náboženské vyznanie zistené.

2.1.4.3 Vzdelanostná štruktúra

Ak nepočítame detskú populáciu do 16 rokov potom je štruktúra obyvateľstva podľa pohlavia a najvyššie skončeného stupňa školského vzdelania nasledovná:

Stupeň vzdelania	Muži	Ženy	Spolu	%
Základné	32	48	80	14,41
Učňovské (bez maturity)	53	35	88	15,86
Stredné odborné (bez mat.)	27	20	47	8,47
Učňovské s maturitou	16	13	29	5,22
Stredné odborné s maturitou	49	55	104	18,74
Úplné stredné všeobecné	2	8	10	1,80
Vyššie odborné vzdelanie	0	4	4	0,72
Vysokoškolské bakalárske	4	8	12	2,16
VŠ magisterské, inžinierske, doktorské	16	18	34	6,13
VŠ doktorandské	2	1	3	0,54
Vysokoškolské spolu	22	27	49	8,83
VŠ podľa zamerania:				
- prírodné vedy	1	0	1	0,18
- technické vedy	13	5	18	3,24
- spoločenské vedy	3	15	18	3,24
- zdravotníctvo	0	1	1	0,18
- vojenské a bezpečnostné vedy	0	1	1	0,18
Nezistené	3	1	4	0,72
Bez školského vzdelania	69	56	125	22,52
Bez udania vzdelania	11	8	19	3,42

Zdroj: Štatistický úrad SR, Krajská správa Žilina

Z uvedenej tabuľky vyplýva, že takmer 1/5 obyvateľov má ukončené stredné odborné vzdelanie s maturitou, pričom o niečo vyšší podiel pripadá na ženy – 52,88 %, než na mužov 47,12 %. Ďalej nasledujú takmer rovnako početne zastúpené učňovské vzdelanie bez maturity, kde prevažuje podiel mužov – 60,23 % oproti ženám - 39,77 % a základné vzdelanie, kde je podiel opačný keď základné vzdelanie má 60,00 % žien a 40,00 % mužov.

Vysokoškolské vzdelanie má 8,83 % obyvateľov. Z toho viac vysokoškolsky vzdelaných obyvateľov pripadá na ženy 55,10 % než mužov 44,90 %. Z hľadiska študijných odborov je pomer medzi technickými a spoločenskými vedami vyrovnaný

Bez školského vzdelania je evidovaných 125 osôb, čo je 22,52 %. Z uvedeného počtu z hľadiska štruktúry podľa pohlavia je prevaha mužov 55,20 %, oproti ženám 44,80 %

2.1.5 Sídlná štruktúra

Podľa výsledkov sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011 sa v obci nachádzalo 127 domov. Z nich trvalo obývaných bolo 144, čo predstavuje 88,19 %. Za rodinný dom považujeme stavbu v ktorej je viac ako polovica podlahovej plochy všetkých miestností určená na bývanie. Môže mať najviac 3 samostatné byty a najviac 2 nadzemné podlažia a podkrovia.

Obývané byty v bytových domoch sa v obci nenachádzajú.

Neobývané domy – z nich pripadá 38,46 % v dôsledku zmeny vlastníka, 23,1 % domov je uvoľnených na prestavbu, 15,4 % je nespôsobilých na bývanie a zvyšok neobývaných domov rovnakým dielom pripadá na neobývané po kolaudácii, v dedičskom konaní a z iných dôvodov.

Z hľadiska obdobia výstavby najväčší počet domov sa postavil v rokoch 1946 – 1980 a to 45,14 %, V rokoch 81 – 2000 bolo postavených 20,14 % domov a rovnaký počet 20,14 % pripadá aj na roky 2001 – 2009. V roku 2010 a neskôr bolo postavených len 2,08 % domov.

Zo 144 domov je vo vlastníctve fyzických osôb 135, 1 je vo vlastníctve štátu, 1 dom má kombinovaných vlastníkov a u 7 domov nebolo vlastníctvo zistené.

Prevažná časť domov 51,39 % má obytnú plochu v rozmedzí 81 – 120 m², 31,25 % má plochu väčšiu než 120 m², 15,28 % má plochu v rozmedzí 40 – 80 m² a len zvyšok má obytnú plochu menšiu než 40 m².

2.1.6 Vybavenosť bytového fondu

V rámci trvalo obývaných domov môžeme konštatovať, že väčšina 75,00 % má lokálne ústredné kúrenie, 5,14 % má diaľkové ústredné kúrenie, iný typ kúrenia má 19,86 % domov. Dominantným vykurovacím médiom je plyn 74,29 %. Ďalej na pevné palivo pripadá 17,85 %, a 4,29 % na elektrinu. Zvyšok ako zdroj energie používanej na vykurovanie pripadá na iné zdroje

Na verejný vodovod Severoslovenských vodární a kanalizácií je v súčasnosti napojených 94,93 % domov, zvyšok pripadá na vlastné studne.

Keďže kanalizácia dosiaľ v obci nie je, prevažná časť domov je napojená na septik, resp. žumpu, pričom v poslednom období sa budujú aj domové čističky odpadových vôd.

2.1.7 Medzinárodné vzťahy a aktivity

Obec je členom Euroregiónu Beskydy. Jedná sa o zmluvu o slovensko – poľsko – českom spoločenstve v rámci podpory myšlienky spolupráce a európskej jednoty. Zmluva je o spoločenstve slovenských, českých a poľských združení obcí. Zatiaľ však Ovčiarsko nemá nadviazanú spoluprácu so žiadnou obcou v zahraničí.

2.1.8 Kultúrne pamiatky a zaujímavosti obce

Obec Ovčiarsko neoplýva významnými kultúrnymi pamiatkami či zaujímavosťami. Okrem historických sídliskových nálezov, ktoré sú bližšie špecifikované v časti 2.1.1 za zmienku stojí vyše storočná kaplnka. Okrem nej v lokalite miestneho cintorína sa nachádza chránený prírodný útvar – tristoročná lipa veľkolistá s obvodom kmeňa 408 cm. Aj napriek tejto skutočnosti, nie je lipa v dobrom stave.

2.2 Infraštruktúra

2.2.1 Sociálna infraštruktúra

2.2.1.1 Školstvo a materská škola

Základná škola od školského roku 1977/78 bola v Ovčiarsku zrušená. V dôsledku tejto skutočnosti žiaci z Ovčiarska sú nútení dochádzať do Základnej školy v Hôrkach.

V súčasnosti sa v obci nachádza len Materská škola, ktorej zriaďovateľom je obec Ovčiarsko. V zmysle zákona č. 461/2001 Z.z. o presune kompetencií na samosprávne orgány, prešli do pôsobnosti obce aj kompetencie týkajúce sa miestnej Materskej školy formou Delimitačného protokolu o odovzdaní a prevzatí kompetencií zo dňa 22.08.2002. Je jednotriedna a v súčasnosti ju navštevuje 18 detí. Deťom sa venujú dve učiteľky z ktorých jedna vykonáva aj funkciu riaditeľky materskej školy. Okrem pedagogických pracovníčok je v pracovnom pomere jedna školníčka. Areál materskej školy je oplotený, dvor je z časti zatravnovaný a z časti vybetónovaný. K dispozícii je aj pieskovisko a upravená záhrada. Na základe získaného finančného príspevku z Nadačného fondu SPP pri Nadácii SPP bola v roku 2014 vykonaná revitalizácia studne a areálu predzáharadky a súčasne aj bola zrekonštruovaná časť oplotenia areálu materskej školy.

Vlastné detské ihrisko sa nachádza na verejnom priestranstve pred kultúrnym domom.

V obci nie je zastúpené stredné, ani učňovské školstvo. V dôsledku toho sú žiaci nútení dochádzať do okresných miest – Žilina, Bytča a Považská Bystrica, poprípade inde.

Od roku 2002 prešli kompetencie materských a základných škôl na samosprávu obce.

2.2.1.2 Zdravotníctvo

V obci sa nenachádza zariadenie, ktoré by poskytovalo zdravotnú starostlivosť. Pre deti, dorast ako aj dospelých občanov zabezpečuje zdravotnú starostlivosť Fakultná nemocnica s poliklinikou v Žiline.

2.2.1.3 Knižnica

Obec nedisponuje vlastnou knižnicou. V prípade záujmu je k dispozícii Krajská knižnica v Žiline.

2.2.1.4 Kultúrny dom

Nachádza sa v centre obce. Má veľkú sálu s javiskom, balkónom, zasadačkou, dvomi barmi a kuchynkou so skladom. V jeho priestoroch sa nachádza aj obecný úrad a okrem neho aj predajňa potravín a pohostinstvo.

Slúži na rôzne spoločenské aktivity z ktorých možno spomenúť:

- oslavu spojenú s programom, posedením, občerstvením a vecnými darčekom z príležitosti Dňa matiek,
- stretnutie občanov pri príležitosti Mesiaca úcty k starším s ocenením občanov z príležitosti okrúhlych životných jubileí od dosiahnutého veku 70 rokov
- obecný ples
- Mikulášske posedenie s darčekom pre deti,
- prezentačné účely rôznych firiem s predajom,
- trojkráľový stolnotenisový turnaj obce
- rodinné oslavy,
- kary,
- svadby,
- tanečné zábavy, resp. diskotéky
- oslava fašiangov s pochovávaním basy

Sála sa využíva aj na cvičenie žien – zumba, ako aj tréningy a súťaže v stolnom tenise.

V budúcnosti by bolo možné jeho využitie rozšíriť aj o:

- športové súťaže a program z príležitosti Medzinárodného dňa detí,
- uvítanie detí do života s posedením rodičov, občerstvením a vecnými darčekom,
- výstavu ovocia a zeleniny,
- posedenie s darcami krvi,
- organizovanie stretnutí pre starších občanov (nad 70 rokov) s udelením čestného uznania „zaslúžilý občan obce“ a pod.

V obci pôsobí aj detská tanečná skupina Babenky.

Pre uvedené akcie sa vyžaduje funkčná rekonštrukcia kuchynky a ostatných priestorov.

2.2.1.5 Cintorín a dom smútku

V obci sa nachádza cintorín. Je oplotený, ale nedisponuje osvetlením. Ako Dom smútku od roku 2002 slúži Dom cirkevných obradov, ktorý je v majetku obce. Samotné obrady najčastejšie vykonáva firma LAUK.

V súčasnosti nie je akútnym problémom rozšírenie hrobových miest.

2.2.1.6 Sociálna starostlivosť

V obci absentuje subjekt, ktorý by sa zaoberal starostlivosťou o starších, resp. nevládných občanov. Opatrovateľská služba nie je zriadená. Obec ani neposkytuje možnosť stravovania vo forme obedov pre starých občanov.

Za úvahu by stálo zriadenie denného stacionára pre starších občanov, resp. klubu dôchodcov.

2.2.1.7 Hasičská zbrojnica

I keď budova hasičskej zbrojnice síce existuje, objekt je nefunkčný, podobne ako aj dobrovoľný hasičský zbor.

V prípade požiaru sú privolaní hasiči zo Žiliny.

2.2.1.8 Športové aktivity

Obec má vlastné futbalové ihrisko. Ako šatne slúžia tri unimo bunky, ktoré nespĺňajú iné požadované funkcie, ako napr. možnosť sprchovania sa, vzhľadom k tomu, že nie je tam dotiahnutá voda. Pre zlepšenie podmienok je vypracovaný projekt viacúčelového objektu s kabínami a sociálnymi zariadeniami, pričom jeho časť by mala slúžiť aj na spoločenské podujatia. Na jeho výstavbu zatiaľ obec nemá dostatočné finančné krytie.

Aktívny je tu Obecný futbalový klub (OFK) Ovčiarsko, ktorý pôsobí v III. triede. Popri dospelých má aj oddiel dorastencov a žiakov. Dospelí hrajú v III triede, dorastenci v I. triede a žiaci v II. triede okresnej súťaže.

Okrem aktívneho futbalového klubu v obci pôsobí aj stolnotenisový oddiel mužov, ktorý hrá v VIII. lige regiónu Žilina

Na športové aktivity finančne prispieva obec vo výške 2 800 € ročne.

2.2.1.9 Spoločenské organizácie a politické strany

Zo spoločenských organizácií v obci pôsobia:

- Urbárska obec Ovčiarsko
- Urbársky spolok Ovčiarsko
- Dobrovoľný hasičský zbor Ovčiarsko
- Poľovné združenie Hubertus

Politické strany nie sú na území obce zastúpené.

2.2.2 Technická infraštruktúra

2.2.2.1 Energetické siete

Územím obce prechádzajú vzdušné siete VVN, VN a NN. Zabezpečujú zásobovanie elektrickou energiou celú obec. 22 kV VN odbočka je do obce vedená z priestoru Bitarovej. Na uvedené vedenie je napojená jedna stožiarová trafostanica s transformátorom o výkone 250 kV. Na VN odbočku sú napojené ďalšie dve stožiarové trafostanice, ktoré súčasne slúžia pre budovaný diaľničný cestný tunel.

Sekundárny NN rozvod je vedený vzdušnou sieťou po betónových stĺpoch, na ktorých je súčasne umiestnené aj verejné osvetlenie. Existujúce výbojkové svietidlá sú postupne nahrádzané úspornými LED-kovými svietidlami.

Súčasný spôsob zásobovania obce elektrickou energiou ako aj transformačná stanica pre súčasné odbery elektriny sú výkonovo postačujúce. Ich eventuálne rozšírenie bude podmienené výstavbou ďalších bytových jednotiek.

2.2.2.2 Pošta a telekomunikácie

Vzhľadom k nižšiemu počtu obyvateľov nie je a ani v minulosti nebol zriadený poštový úrad. Na budove kultúrneho domu sa nachádza jedna poštová schránka, ktorá je vyberaná v pracovných dňoch raz denne. Poštové služby pre obec sú zabezpečená prostredníctvom Poštového úradu Žilina – Závodie 4.

Telekomunikačné služby sú v súčasnosti zabezpečované firmou Telekom cez digitálnu ústredňu UTO Žilina. Kapacita ústredne je dostatočná, poskytuje hlasové i dátové služby.

V obci nie je zavedená káblová televízia.

Územie obce je pokryté aj signálom mobilných operátorov, pričom v katastri obce má vybudovaný vykryvač mobilný operátor Orange.

2.2.2.3 Vodovod

Obec Ovčiarsko svojou polohou patrí do oblasti chudobnej na kvalitné zdroje pitnej vody.

V roku 1967 bol v obci vybudovaný vodovod využívajúci miestny vodný zdroj s výdatnosťou 6 l/s. Súčasne bol aj vybudovaný vodojem s objemom 100 m³. V roku 2009 bol Vodojem Ovčiarsko kúpnu zmluvou prevedený do majetku spoločnosti SEVAK Žilina. V súčasnosti je zásobovanie pitnou vodou riešené napojením na skupinový vodovod Nová Bystrica – Čadca – Žilina, ktorý je v správe uvedenej spoločnosti.

Celková dĺžka vodovodného potrubia je 3 km a prípojok 0,5 km. Kapacitne je zásobovanie vody dostačujúce aj v budúcnosti. Potrebné budú len nové rozvody v priestoroch uvažovanej bytovej výstavby. V obci sa nachádza jedna čerpacia stanica s kapacitou 6 l/s.

Podľa územno-plánovacej dokumentácie z roku 2005 môže byť výhľadovo na verejný vodovod napojených až 680 obyvateľov.

Existujúce vlastné studne využívajú obyvatelia ako úžitkovú vodu na polievanie záhrad, umývanie áut a pod.

Ako určitý problém sa javí s tzv. požiarou vodou, ktorú v prípade potreby bude možné odoberať len v množstve, ktoré neprekročí možnosti rozvodnej siete.

2.2.2.4 Kanalizácia

V obci nie je zatiaľ vybudovaná kanalizácia. Jednotlivé domy sú odkanalizované vlastnou domovou kanalizáciou popri žumpách a septikoch sa začali objavovať aj domové čističky odpadových vôd. Po sčítaní vydaní stanovísk k vodným stavbám v rokoch 2004 – 2015 uskutočnenom v roku 2016, ako aj na základe vlastnej obhliadky Slovenským vodohospodárskym podnikom, š.p. ako správcom povodia vodných tokov v príslušnom katastri sú od 01.02.2016 vydávané k vodným stavbám (ČOV) ako aj vypúšťaniu odpadových vôd do povrchových tokov zamietavé stanoviská.

Na riešenie tohto problému bude potrebné vypracovať projekt spolku s investičným zámerom. K realizácii vybudovania kanalizácie sa pristúpi po vyriešení jej financovania. Za úvahu stojí spolupráca so susednými obcami. Pri riešení kanalizácie sa nepočíta so samostatnou čističkou odpadových vôd. Predpokladá sa napojenie kanalizačného zberača na ČOV v Dolnom Hričove.

Vzhľadom k tomu, že do splaškovej kanalizácie nesmú byť zaústené žiadne dažďové či drenážne vody bude potrebné ich riešiť pomocou povrchových priekop, jarkov a priepustov v rámci úpravy komunikácií do miestneho potoka, resp. odvedením do príslušných recipientov.

2.2.2.5 Plynofikácia

Plynofikácie obce prebehla v období rokov 1995 – 1999. Juhozápadným okrajom obce prechádza trasa VTL plynovodu Žilina – Považská Bystrica. Pri vstupe do obce v smere od susednej obce Bitarová je vybudovaná regulačná stanica plynu.

V súčasnosti je obec plne plynofikovaná a z hľadiska kapacity je zásobovanie plynom postačujúce. V prípade novej zástavby bude potrebné dobudovanie len miestnych rozvodov. Plynofikácia priaznivo ovplyvnila aj životné prostredie, najmä v zimnom období.

V budúcnosti bude možné v širšej miere aj využívanie solárnej energie prostredníctvom solárnych kolektorov, resp. fotovoltaičných panelov.

Vzhľadom k množstvu náletových drevín a drevnej hmoty je možné uvažovať aj využitie biomasy s použitím drevných štiepok, resp. peletiek.

2.2.2.6 Skládky a komunálny odpad

Vývoz komunálneho odpadu zabezpečuje žilinská firma T+T a.s. podľa plánu vývozov odsúhlaseného s uvedenou firmou. Vydaných je 126 ks 120 l a 35 ks 240 l zberných nádob. Odpad je vyvázaný na skládku komunálneho odpadu v Dolnom Hričove. V obci bol zavedený aj separovaný zber zameraný na plasty, sklo, tetrapaky, papier, šatstvo a kovy. Na sklo sú určené 120 l zberné nádoby a na plasty dostávajú domácnosti igelitové vrecia. Vývoz sa

uskutočňuje podľa potreby, resp. raz za mesiac. Pre ostatný odpad slúžia veľkoobjemové kontajnery.

Z hľadiska zriadenie kompostoviska je obec zapojená v rámci Mikroregiónu Hričov do projektu BIO obec s nakladaním s biologickými odpadmi s 5% spoluúčasťou obce. Predpokladá sa zo získanej dotácie zakúpenie 191 kompostérov pre domácnosti, elektrický kompostér pre odpad z miestnej Materskej školy, elektrický štiepkovač a 4 ks veľkoobjemových kompostérov 5000 l.

2.3 Analýza hospodárstva

2.3.1 Poľnohospodárstvo a lesné hospodárstvo

V rámci katastrálneho územia obce na poľnohospodársku pôdu spolu pripadá 2 732 582 m². V tom:

- orná pôda 730 645 m²
- trvalý trávny porast 1 863 235 m²
- záhrady 138 702 m²

Zvyšok 2 161 364 m² pripadá na nepoľnohospodársku pôdu spolu, z toho:

- lesné pozemky 1 733 896 m²
- vodné plochy 14 309 m²
- zastavanú plochu a nádvoria 268 792 m²
- ostatnú plochu 143 367 m²

Z uvedených výmer vyplýva, že prevažnú časť katastra obce zaberajú trvalé trávne porasty na ktoré pripadá 38,07 % a lesné pozemky 35,43 %. Orná pôda zaberá 14,93 %, zastavané plochy a nádvoria 5,51 %, ostatné plochy 2,93 %, záhrady 2,83 % a zvyšok 0,29 pripadá na vodné plochy.

Bolo to práve poľnohospodárstvo, ktoré v minulosti bolo pre obyvateľov Ovčiarska jedinou obživou. Prevažné zameranie bolo na chov oviec, dobytky, ošípaných, kôz a hydiny. Rastlinná výroba na pestovanie obilnín, strukovín, pohánky, kapusty, ľanu, konope a krmovín. Popri tom sa živili aj prácou v lesoch.

V období socializácie bolo v obci v 50-tych rokoch založené Jednotné roľnícke družstvo so sídlom v Bánovej. Maloroľníkom bola odobratá pôda, rozorali sa medze a poľnohospodárska pôda bola zlučovaná do honov. Pôvodné JRD sa neskôr pretransformovalo na Agrodružstvo Bánová, v ktorého pôsobnosti okrem Bánovej a Ovčiarska sú aj okolité obce Hôrky, Brezany a Bitarová. Agrodružstvo v rámci živočíšnej výroby sa zameriava výlučne na chov dobytky na mäso bez produkcie mlieka.

V súčasnosti sú na území obce zastúpení dvaja samostatne hospodáriaci roľníci, či farmári. Jeden sa zameriava na chov oviec a hovädzieho dobytky a druhý na chov koní. Obyvatelia pestujú len zeleninu, zemiaky a obilie v malom množstve pre vlastnú potrebu.

Na vlastníctve lesov sa podieľajú súkromníci, urbárske spoločenstvá a štát.

Pôda

Z uvedenej celkovej plochy katastra obce pripadá na poľnohospodársku pôdu 55,89 %, ktorú v prevažnej miere tvoria trvalé trávne porasty a to až 68,19 %. Na ornú pôdu pripadá 26,74 %, a na záhrady len 5,07 %.

Pôdny typ je charakteristický pre skalné podložie – paleogénne sedimenty flyšu a sú to najmä stredne ťažké až ťažké slabo až stredne skelnaté hnedozeme až rendziny. Značná svahovitosť terénu znamená veľké ohrozenie pôdnou eróziou najmä tam kde došlo k odstráneniu vrstevnicových medzí.

Lesy

Na lesy pripadá viac než 35 % z celkovej výmery obce. Pôvodné lesy i rastlinstvo sa v dôsledku osídlenia menilo. Samotná obec je odlesnená, lesnaté sú len horské a podhorské časti obce s ňou hraničiace.

Lesné pozemky spravujú a vlastnia nasledovné urbáriáty a združenia:

- Urbár Ovčiarsko
- Urbársky spolok Ovčiarsko
- Združenie súkromných majiteľov lesov Ovčiarsko

Časť lesných pozemkov je aj vo vlastníctve štátu.

Stredoveké hospodárenie v lesoch, ako aj zavádzanie smrekových monokultúr v druhej polovici 18. stor., najmä však v 19 – tom a začiatkom 20. stor., spôsobili zníženie počtu bývalých drevín – buka, jedle a duba, takže v súčasnosti popri dominancii smrekov vyskytujú sa dub, buk, borovica a breza.

2.3.2 Priemysel

Vlastná priemyselná výroba nie je v obci zastúpená. Samotnú výrobu v obci reprezentuje len stolárska dielňa.

2.3.3 Doprava

Obec Ovčiarsko je prostredníctvom cesty III. triedy 2099 napojená na nadradenú cestnú sieť I. triedy č. 61 v katastri Dolného Hričova a v okresnom a krajskom meste Žilina na č. 11, 64 a 18. Údolím Váhu vedie považská rozvojová os Žilina – Trenčín - Trnava – Bratislava. Katastrom obce priamo prechádza aj diaľnica D1 dvojrúrovňovým tunelom Ovčiarsko, ktorý má dĺžku 2367 m. V blízkosti obce sa tiež nachádza významná križovatka medzinárodných ciest európskeho významu v smere západ – východ a sever – juh prostredníctvom diaľnic D1 a D3. V budúcnosti bude obec prostredníctvom príslušných privádzačov napojená aj na spomínanú diaľničnú sieť

Na uvedenú cestu III. triedy sa napája sieť miestnych komunikácií v dĺžke 2 004 m a 2020 m pripadá na verejné priestranstvá. Absentujú chodníky pre peších, čo sa javí ako akútny problém. Na druhej strane ich vybudovanie je podmienené výstavbou kanalizácie.

Parkoviská v obci sú vybudované pri obecnom úrade.

V obci sa nachádzajú dve autobusové zastávky a to Lány a Obecný úrad. Zastávka Lány je v súčasnosti len na znamenie.

Dopravnú obsluhu obce uskutočňuje SAD Žilina, ktorá zabezpečuje spojenie Ovčiarско s okresnými mestami Žilina a Bytča.

Zatiaľ čo zo Žiliny do Ovčiarско obojsmerne premáva v pracovných dňoch 21, v sobotu 13 a v nedeľu a sviatok 11 spojov, do okresného mesta Bytča priamo premávajú dva spoje a to len v pracovných dňoch. Časť spojov nepremáva v čase školských prázdnin.

Obec nemá priame napojenie na železničnú sieť, takže verejnosť je nútená používať takmer výlučne železničnú stanicu v Žiline. Keďže Žilina je významným železničným uzlom, nielen z hľadiska Slovenska ale aj medzinárodného je tu možnosť využitia spojov do Bratislavy, Košíc, Banskej Bystrice, či Čadce. Možnosť využitia železničnej stanice Dolný Hričov je v dôsledku minimálneho počtu prípojov autobusovou dopravou bez jej zastávky pri samotnej železničnej stanici značne obmedzená. Vzhľadom k tomu, že často autobusové prípoje nemajú nadväznosť na železničné spojenie sa ako akútny problém javí zavádzanie integrovaného dopravného systému v širšom, minimálne regionálnom ponímaní.

Za zmienku stojí aj blízkosť letiska Žilina – Hričov. Letisko síce má štatút medzinárodného letiska, ale jeho súčasné technické parametre letiskovej infraštruktúry neumožňujú plne využívať potenciál letiska. V budúcnosti po jeho dobudovaní môže plniť strategickú úlohu.

2.3.4 Finančný sektor

Vzhľadom na veľkosť finančného trhu obce nie je finančný sektor zastúpený. Na druhej strane na početnosť obyvateľov obce by sa žiadalo osadenie aspoň jedného bankomatu.

2.3.5 Cestovný ruch

Cestovný ruch ako významný socio-ekonomický fenomén súčasnej doby výraznou mierou by sa mohol podieľať na rozvoji obce i regiónu. Vzhľadom na existujúce trendy rozvoja cestovného ruchu možno rozvoj obce orientovať na ponuku intenzívnych zážitkov, na ponuku priestoru vzájomných sociálnych kontaktov, sebaurčenia a sebarealizácie v kooperácii s potenciálom cestovného ruchu a ľudskými zdrojmi v obci.

Pri charakterizovaní možného cestovného ruchu a potenciálu cestovného ruchu v obci Ovčiarско vychádzame z histórie i súčasnosti obce, ako aj jej prírodných daností. Cestovný ruch možno orientovať na využívanie prírodného potenciálu obce, možnosti jeho prezentácie, rozvoj ekologicky málo záťažových foriem cestovného ruchu v obci a jej okolí, ktoré sú atraktívne pre návštevníka.

Poloha obce na východnom okraji Súľovských vrchov, ako aj významný podiel lesných porastov poskytujú predpoklady pre rozvoj cestovného ruchu. V súčasnosti obcou prechádza len jedna červeno značená turistická trasa vedúca zo Žiliny - Strážova cez Ovčiarско a Hričovské Podhradie do Považskej Teplej. Sprístupňuje tak turisticky atraktívne miesta ako je Hričovský hrad a štátne prírodné rezervácie Súľovské skaly a Manínsku tiesňavu. Existuje aj možnosť doplnenia uvedenej trasy južným smerom od Ovčiarско na Bitarovú, Brezany

a Podhorie s napojením na modro značkovanú trasu. Jej realizáciou by bol sprístupnený aj jeden z najväčších hradov na Slovensku Lietavský hrad a kúpeľné mesto Rajecké Teplice. Nie veľké výškové rozdiely umožňujú vykonávať nenáročnú turistiku po vyznačených trasách. Uvedené trasy sú vhodné aj na cykloturistiku, resp. v zime na bežecké lyžovanie s voľbou rôznej náročnosti.

Podmienky pre zjazdové lyžovanie nie sú vytvorené.

Rybárstvo a vodné športy je možné vykonávať na neďalekých rybníkoch, resp. Hričovskej priehrade.

Niektoré časti obce majú predpoklady na chatárenie, či chalupárenie slúžiace na víkendové, či prázdninové pobyty, oddych, či rekreáciu.

Obec má veľmi dobré predpoklady aj pre rozšírenie agroturistiky. V tejto oblasti však zatiaľ podniká len jeden subjekt, ktorý chová kone. Hypoturistika ako element rozvoja agroturistiky môže vo významnej miere zatriktívniť obec i jej širšie okolie. Avšak všeobecná dostupnosť a kvalita poskytovaných služieb v danej lokalite zatiaľ absentuje. V ponuke by malo byť zahrnuté ubytovanie, stravovanie, jazda na koni, ako aj rozšírená ponuka na víkendové, resp. prázdninové pobyty.

Sekundárnu ponuku cestovného ruchu predstavujú služby a aktivity, ktoré sa na riešenom území v rámci cestovného ruchu nachádzajú a nadväzujú tak na primárnu ponuku a dotvárajú tak komplexný balík cestovného ruchu. Obec zatiaľ nedisponuje parkoviskami ani ubytovacími zariadeniami. Podobne neexistujú ani možnosti stravovania. Uvedené nedostatky súčasne vytvárajú priestor na ich postupné budovanie, bez čoho nie je ani ďalší rozvoj v oblasti cestovného ruchu mysliteľný.

V prípade vybudovania ubytovacích a stravovacích kapacít a pri dobrom manažmente a propagácii, je možné v širšom okolí ponúknuť viaceré turisticky a rekreačne atraktívne lokality okrem už spomenutých, sú to Vrátna, pútnické miesto Živčáková, betlehemy v Terchovej či Rajeckej Lesnej, rázovitá obec Čičmany, splavovanie na Váhu, alebo kúpele Rajecké Teplice, poprípade termálne kúpalisko Veronika v Rajci. Nie zanedbateľné sú aj možnosti zjazdového lyžovania v širšom okolí, ako napr. Fačkovskom sedle, Vrátnej, Martinských holiach, poprípade Veľkej Rači a pod.

Nevyhnutným predpokladom pre rozvoj cestovného ruchu sú doplnkové služby orientované na športové vyžitie a relax, ale aj na obchodnú sieť zaujímavú pre návštevníka. Pri plánovaní rozvoja územia bude potrebné vyvinúť maximálne úsilie a podporu pre rozvoj uvedených služieb, poprípade aj v spolupráci s obcami združenými v Mikroregióne Hričov.

Športovým aktivitám slúžia priestory kultúrneho domu, futbalového ihriska a v prípade vybudovania aj polyfunkčné ihrisko.

2.3.6 Iné aktivity

Oblasť služieb je zastúpená podnikateľskými subjektmi. Zastúpený je najmä sektor potravinársky a pohostinstvo a to:

- Potraviny Vladimír Martoník v budove kultúrneho domu
- Pohostinstvo PUB-KORZO
- Záhrady Pončák s.r.o.

Za službami a tovarmi priemyselného charakteru dochádzajú občania prevažne do okresného mesta Žilina.

3. SAMOSPRÁVA

Z hľadiska správneho spadala obec Ovčiarsko v rokoch 1971 až 1989 pod Miestny národný výbor Hôrky. V roku 1989 na základe petície sa občania rozhodli pre odčlenenie od Hôrok a tým vytvorenie samostatnej obce Ovčiarsko.

V novembri 1990 obec vytvorila samosprávny celok Slovenskej republiky, združujúci osoby, ktoré majú na jej území trvalý pobyt. Stala sa tak právnickou osobou, ktorá samostatne hospodári s vlastným majetkom a vlastnými príjmami.

Vonkajším prejavom samostatného postavenia obce sú jej symboly. Základnými symbolmi obce sú erb, pečať a vlajka. Heraldická komisia Ministerstva vnútra SR odporučila erb obce Ovčiarsko v nasledovnej podobe: v modrom štíte na zelenej rozoranej pažiti pred zeleným krom stojaci strieborný vľavo otočený späť hľadiaci vták s rozpätými krídlami.

Vlajka obce pozostáva z piatich pozdĺžnych pruhov vo farbe modrej (1/7), bielej (2/7), zelenej (1/7), bielej (2/7) a modrej (1/7). Vlajka má pomer strán 2:3 a ukončená je tromi cípmi, t.j. dvomi zástrihmi siahajúcimi do tretiny jej listu.

Pečať obce je okrúhla, uprostred s obecným znakom a kruhopisom OBEC OVČIARSKO.

Medzi symbolmi osobitné postavenie má štandarda starostu. Je jeho vlajkou a jedným zo znakov jeho úradu. Štandarda starostu na rozdiel od zástavy býva vyhotovená len v jednom exemplári. Starostka v Ovčiarsku však uvedenou štandardou nedisponuje.

Vykonávateľom samosprávnej funkcie je Obecný úrad Ovčiarsko, ktorý predstavuje administratívno-technickú podporu, je podateľňou a výpravňou všetkých písomností spojených s výkonom pôsobnosti obce. Samotná budova obecného úradu sídli v budove miestneho kultúrneho domu. Budova prešla v r. 2007 rekonštrukciou.

Umiestnený je v centre obce. Okrem starostky sú tu ešte 2 administratívne pracovníčky, z toho jedna na polovičný úväzok, ktoré administratívne zabezpečujú styk s verejnosťou a reprezentujú obec. Zamestnancom obce je aj kontrolórka na 0,15 % úväzku na základ jeho schválenia zastupiteľstvom obce.

System participácie občanov na rozhodovacej úrovni je zabezpečovaný prostredníctvom obecného zastupiteľstva a jeho komisií. Obecné zastupiteľstvo má 7 poslancov, pričom jedna poslankyňa je poverená zastupovaním starostky. Zastupiteľstvo má zriadené 4 komisie a to:

- Finančnú
- Životného prostredia a výstavby
- Kultúrno – školskú
- Športovú

V záujme kvalitného, racionálneho a efektívneho zabezpečovania výkonu prenesených úloh štátnej správy na úseku územného plánovania a stavebného poriadku podľa zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov uzatvorila

Obec Ovčiarsko zmluvu o zriadení Spoločného obecného úradu so sídlom v Strečne, ktorý má od 01.04.2015 vysunuté pracovisko v Žiline. Jeho 3 zamestnanci sú v pracovnoprávnom vzťahu s Obcou Strečno.

3.1 Komunikácia v obci

Tok šírenia informácií medzi obecným úradom a občanmi obce sa vykonáva prostredníctvom zrekonštruovaného obecného rozhlasu. Okrem toho sú informácie zverejňované aj na vývesnej tabuli obecného úradu.

Zámerom obce je aj zavedenie káblovej televízie. V tom prípade by bolo možné aj zriadenie obecnej televízie, čo by v rámci nej umožnilo monitorovať život v obci, nabádať k občianskej diskusii a uľahčiť prístup k informáciám. Uverejňovaním rokovaní samosprávy a zverejňovaním dlhodobých zámerov a rozvojových plánov obce by sa tak umožnilo občanom aktívnejšie sa zapájať do rozhodovania o budúcnosti obce.

Obec má zriadenú aj web stránku www.obecovciarsko.sk. Slúži na propagáciu obce voči vonkajšiemu prostrediu. Poskytuje informácie o obci potenciálnym návštevníkom obce, stavebníkom, investorom, rôznym záujmovým skupinám či verejnosti.

3.2 Majetok obce

Objekty vo vlastníctve obce:

- Kultúrny dom, ako viacúčelovú budovu
- Budova Materskej školy
- Dom cirkevných obradov
- Budova požiarnej zbrojnice
- Kaplnka so zvonnicou
- Autobusové zastávky
- Unimo bunky pri futbalovom ihrisku

Okrem uvedených objektov sú v majetku obce aj pozemky v nasledujúcom členení:

Druh pozemku	Výmera v m ²
Zastavané plochy a nádvoria	134 839
Lesné pozemky	24 435
Orná pôda	9 790
Trvalé trávnaté porasty	29 211
Vodné plochy	10 911
Ostatné plochy	55 754
SPOLU	264 940

Podľa údajov Obecného úradu

Obec komplexne spravuje celú verejnú technickú infraštruktúru.

Prevažnú časť majetku obce tvorí hmotný majetok, ktorý je vo výške 264 584 €. Dlhodobý finančný majetok je vo výške 76 171 €

Rozpočet obce na rok 2015 vykazoval úsporu a to:

- príjmy 191 046 €
- výdavky 154 199 €

Obec má dobrú platobnú schopnosť a je finančne úplne stabilná.

Príjmy obce plynú z nasledovných zdrojov:

- ✓ Podielové dane zo štátu z príjmov fyzických osôb – tieto sú z hľadiska príjmov obce dominantné a tvoria cca 90 %
- ✓ Daň z pozemkov
- ✓ Daň zo stavieb
- ✓ Daň za užívanie verejného priestranstva
- ✓ Administratívne poplatky a iné platby
- ✓ Príjmy z vlastníctva majetku
- ✓ Daň za komunálny odpad a drobný stavebný odpad
- ✓ Platby z nepriemyselného a náhodného predaja služieb
- ✓ Tuzemské bežné granty a transfery
- ✓ Ostatné príjmy
- ✓ Daň za psa

4. Životné prostredie

Katastrálne územie Ovčiarska patrí v zmysle Zákona o ochrane prírody 543/2012 § 12 do I. stupňa ochrany. V rámci neho sa uplatňujú ustanovenia o všeobecnej ochrane prírody a krajiny. Územie nie je zaradené do zoznamu NATURA 2000. Do daného územia nezasahuje ani okrajovo žiadne veľkoplošné, alebo maloplošné chránené územie. Na miestnom cintoríne sa nachádza spomínaný chránený prírodný výtvor – cca 300 rokov stará Lipa veľkolistá.

Pomerne málo znečistené životné prostredie, podiel lesov, horských lúk a pasienkov dávajú predpoklady pre budúci rozvoj obce, a tvoria významný potenciál pre rozvoj cestovného ruchu, rekreáciu či ako oddychovú zónu.

V obci sa nenachádzajú výrobné kapacity, ktoré by ohrozovali, či narúšali kvalitu životného prostredia. Nenachádzajú sa tu ani významné zdroje prachu, hluku, či vibrácií. Ich väčším zdrojom je najmä automobilová doprava, ktorej intenzita je však veľmi nízka a zriedkavá je aj ťažká nákladná doprava, čo momentálne neplatí pri prebiehajúcej výstavbe tunela Ovčiarsko.

Časť emisií pochádza aj z lokálnych zdrojov kúrenia. Celkove však územie obce patrí do oblasti so slabým znečistením ovzdušia. Určitým problémom sa javí len miestny potok, ktorý je zanesený naplaveninami a zarastený náletovými drevinami. Znečisťovaný je aj odpadovými vodami s rôznym stupňom znečistenia, nakoľko v obci ešte absentuje kanalizácia.

Problematické sa javia aj divoké skládky priemyselného, alebo stavebného odpadu, ktoré zanechávajú nezistené osoby. Ich likvidáciu obec pravidelne zabezpečuje čo negatívne vplýva na jej rozpočet.

Obec začala uplatňovať aj separovaný zber, pripravuje aj zriadenie domácich kompostovísk. Kvalita spodnej vody je veľmi dobrá, vyznačuje sa nízkou mineralizáciou a je vhodná ako pitná voda bez úpravy.

5. SWOT ANALÝZA

Pre vytvorenie stratégie usmernenia budúceho vývoja obce je dôležité prezentovať výsledky sociálnej a ekonomickej analýzy obce formou SWOT analýzy. Jedná sa o metódu, ktorá umožňuje získať názor na slabé a silné stránky obce. Pôvodne anglický výraz sa už považuje za zdomácnený aj na Slovensku a je skratkou štyroch anglických slov a to: S – strengths (silné stránky), W – weaknesses (slabé stránky), O – opportunities (príležitosti, možnosti), T – threats (ohrozenia).

Jej vykonanie umožňuje urobiť prehľad možností, ktoré má príslušná obec pre svoj ďalší rozvoj a súčasne ohrození, ktoré môžu rozvoju zabrániť. Zatiaľ čo analýza silných a slabých stránok poskytuje prehľad o vnútorných fenoménoch obce, príležitosti a ohrozenia sa zameriavajú popri vnútorných aj na vonkajšie fenomény, resp. faktory, ktoré by mali vplyv na celkový výsledok.

Svojim usporiadaním silné – slabé stránky, príležitosti – ohrozenia, tvoria podstatu úvah, ktoré sú potrebné pri formulovaní stratégie budúceho vývoja obce, ako zachovať, alebo rozvíjať jej silné stránky, ako odstraňovať respektíve eliminovať slabé stránky, ktoré z budúcich príležitostí možno využiť pre jej ďalší rozvoj a akými aktivitami možno čeliť očakávaným ohrozeniam jej ďalšieho vývoja.

SWOT analýzu sme usporiadali nasledovne:

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> • atraktívny mikroregión s kvalitným životným prostredím • vidiecke podhorské sídlo s potenciálom pre aktivity v prírode – turistika, cykloturistika, agroturistika, bežecká stopa, poľovníctvo, • výhodná poloha k štátnym cestám I/61 a I/64, • v blízkej budúcnosti napojenie prostredníctvom diaľnic D1 a D3 na medzinárodné dopravné koridory – Bratislava – Košice- hranica s Ukrajinou, Žilina – hranice s Poľskom a Českom • vysoká lesnatosť územia • blízkosť turisticky atraktívnych lokalít v Malej Fatre, Kysuckej, či Súľovskej vrchovine • málo znečistené ovzdušie • vysoké percento obyvateľov v produktívnom veku	<ul style="list-style-type: none"> • úzky sortiment služieb a atrakcií pre turistov a návštevníkov • slabá schopnosť obyvateľstva akceptovať zvýšený trend cestovného ruchu a zapojenie sa do jeho rozvoja • nedostatočný počet malých a stredných podnikov, resp. prevádzok živnostníkov • nedostatok pracovných príležitostí najmä pre menej kvalifikované sily, ale aj pre mladých ľudí s vyššou kvalifikáciou • pomerne nízke percento absolventov vysokoškolského štúdia • absencia ambulancie detského a všeobecného lekára, ako aj lekárne • prevažná časť aktívneho obyvateľstva odchádza za prácou –

<ul style="list-style-type: none"> • zruční, pracovití obyvatelia, dostatok pracovnej sily • vlastný kultúrny dom • relatívna bezpečnosť, nízka, alebo žiadna kriminalita • obec má vybudovaný vodovod a je plne elektrifikovaná a plynofikovaná • dostatočné plochy pre rozvoj IBV v rámci intravilánu • vybudovaný systém zberu komunálneho odpadu, vrátane separovaného zberu • členstvo obce v združení Mikroregión Hričov, Regionálnom združení miest a obcí Horného Považia a Euroregiónu Beskydy • blízka vzdialenosť krajského mesta Žiliny a priamym spojením s ním verejnou autobusovou dopravou, ako aj okresného mesta Bytče, ako centier dochádzky • fungujúci obecný rozhlas • relatívna blízkosť českého a poľského trhu 	<p>úbytok odborníkov</p> <ul style="list-style-type: none"> • nevyužitý prírodný potenciál pre cestovný ruch, telovýchovu a šport • nedobudovaná infraštruktúra - kanalizácia, • chýbajúce chodníky najmä pri hlavnej ceste • prítomnosť nelegálnych skládok TKO • územie náchylné na zosuvy pôdy • komplikované vlastnícke vzťahy • nedostatok finančných prostriedkov na realizáciu investičných zámerov • nedostatočná propagácia obce • nízka kúpyschopnosť domáceho obyvateľstva • nekontrolované výrubys lesa • nedostatok voľnočasových aktivít pre rôzne skupiny obyvateľstva • absentuje spoločná propagácia s okolitými obcami združenými do Mikroregiónu HRIČOV • nenadviazaná spolupráca s obcami v ČR a Poľsku za účelom výmeny skúseností, spolupráce či propagácie obce v rámci Euroregiónu Beskydy • málo rozvinuté profesné a záujmové štruktúry občianskej spoločnosti • absencia káblovej a obecnej televízie
<p>Príležitosti</p>	<p>Ohrozenia</p>
<ul style="list-style-type: none"> • podhorská oblasť s atraktívnym prírodným prostredím a značnou rozlohou lesa • možnosť rozvoja služieb • dostatok pracovných síl • možnosti pre rozvoj chatárskej, či chalupárskej rekreácie • podmienky pre návrat tradičnej výroby a remesiel založených na miestnych surovinách a zručnostiach • možnosť využívania čerpania finančných prostriedkov z eurofondov • vybudovanie kanalizácie obce • rekonštrukcia povrchu miestnych komunikácií s následným 	<ul style="list-style-type: none"> • nerozvinuté služby pre turistov a návštevníkov • zosuvy svahov obmedzujúce výstavbu IBV • nedostatočný počet malých a stredných podnikov, resp. prevádzok živnostníkov • nedostatok pracovných príležitostí • prevažná časť aktívneho obyvateľstva odchádza za prácou – úbytok odborníkov • pomalé rozvíjanie malého a stredného podnikania • nedobudovaná infraštruktúra - kanalizácia

<p>vybudovaním chodníkov</p> <ul style="list-style-type: none"> • dokončenie rekonštrukcie verejného osvetlenia • regulácia Ovčiarskeho potoka s pravidelným čistením od naplavenín a brehových nánosov • dostatok drevnej hmoty a biomasy • možnosti zabezpečenia vykurovania pomocou obnoviteľných zdrojov energie, vrátane slnečnej energie • možnosť vybudovania lyžiarskych bežeckých trás • pri rozširovaní turistických trás možnosť sprístupniť archeologické náleziská na severnom svahu Viešky, poprípade v oblasti Podlúčie • zlepšenie prístupu malých a stredných podnikateľov k informačným technológiám a finančným zdrojom pre podnikanie • vytváranie partnerstiev - podnikatelia mimovládne organizácie, samospráva, štátna správa pri riešení rozvoja obce	<ul style="list-style-type: none"> • nekontrolované výruby lesa s možnosťou ohrozenia charakteru a rázu krajiny • konzervatívnosť obyvateľstva • nízka ponuka práce a možnosti zamestnania v obci • komplikované riešenia vlastníckych práv pri investíciách v prospech spoločenského záujmu obce • komplikované vlastnícke vzťahy • nedostatok finančných prostriedkov a ich náročnosť na realizáciu investičných zámerov • nedostatočná spolupráca aktérov regionálneho rozvoja • málo rozvinuté profesijné a záujmové štruktúry občianskej spoločnosti
--	--

6. STRATEGICKÉ CIELE ROZVOJA OBCE

Predstavujú východisko pre budúci rozvoj obce. Strategické ciele vychádzajú z využitia silných stránok a snažia sa zabrániť prehlbovaniu nepriaznivých faktorov uvedených v slabých stránkach, pričom súčasne umožnia využiť zafinované príležitosti a navrhnuť také rozvojové projekty, ktoré budú zohľadňovať aj vymenované ohrozenia v SWOT analýze.

Stanovenie si globálneho a strategických cieľov v procese tvorby rozvojového programu je zvlášť dôležité, pretože vytvárajú základný rámec rozvojových priorít obce a súčasne rámec pre definovanie jednotlivých zámerov. V praxi to znamená, že zatiaľ čo strategické ciele počas platnosti tohto dokumentu by mali ostať stabilné a obec by ich mala používať ako smernicu pre realizáciu len tých zámerov, ktoré sú s nimi kompatibilné; jednotlivé zámery spadajúce pod jednotlivé strategické ciele sú flexibilné a teda ich možno upravovať a dopĺňať. Pod každý strategický cieľ sú zahrnuté priority investičného i neinvestičného charakteru.

V prípade, že obec pocíti potrebu predefinovania, resp. zmeny strategických cieľov, nastane čas na prehodnotenie celého plánu hospodárskeho a sociálneho rozvoja.

Globálny cieľ a strategické ciele majú svoju dlhodobú platnosť, pričom ich naplnenie je zárukou budúcej rozvinutej a prosperujúcej obce a jej obyvateľov.

6.1 Vízia

Obec Ovčiarско by sa v priebehu obdobia 10 – 20 rokov mala stať vhodným miestom na kvalitné vidiecke bývanie v blízkosti krajského mesta, jeho rekreačným zázemím, chatárčenie, ale aj strediskom cestovného ruchu so zameraním na letnú pešiu turistiku, cykloturistiku, agroturistiku a zimnú turistiku na bežkách.

Pre naplnenie tejto vízie bude potrebné dobudovať príslušnú infraštruktúru so zameraním na využitie čo najväčšieho počtu prírodných, materiálnych a ľudských zdrojov.

6.2 Rozvojový potenciál

Stratégia rozvoja obce, jej rozvojový potenciál vychádza z komplexnej analýzy územia, demografických a sídelných pomerov, infraštruktúry a hospodársko – sociálnej situácie, SWOT analýzy, ako aj ďalších faktografických údajov. SWOT analýza mala za cieľ podrobné zhodnotenie situácie v obci, ako aj vonkajších vplyvov prostredia na obec. Predstavujú východisko pre stanovenie si strategických cieľov budúceho rozvoja obce.

Ľudské zdroje

- ❖ dostatok vhodnej pracovnej sily
- ❖ schopnosť jej adaptability pri diverzifikácii výroby

Prírodný, sídelný a kultúrno-historický potenciál

- ❖ zachovalé prírodné prostredie
- ❖ možnosti pre IBV
- ❖ výhodná dopravná poloha
- ❖ ľudová architektúra, remeslá a tradície

- ❖ blízkosť archeologického náleziska s pravekými sídliskovými nálezmi, ako aj s nálezmi z obdobia stredoveku
- ❖ možnosti rozvoja občianskej vybavenosti, sociálnej infraštruktúry
- ❖ blízkosť krajského a okresného mesta Žilina

Hospodárstvo a podnikanie

- ❖ spracovanie drevnej hmoty
- ❖ spracovanie biomasy ako obnoviteľného zdroja energie – štiepky, peletky
- ❖ zriaďovanie malých podnikov s výrobou tradičných výrobkov a predmetov
- ❖ rozvoj remesiel založený na tradíciách, resp. remeselnícke služby a opravy
- ❖ rozširovanie obchodnej siete a stravovacích možností
- ❖ možnosti pre chov koní
- ❖ rozvoj kultúrno – spoločenských aktivít

Cestovný ruch a rekreácia

- ❖ agroturistika s možnosťou poskytovania ubytovania a stravovania
- ❖ možnosti zriaďovania privátneho ubytovania
- ❖ veľmi dobré podmienky pre ďalší rozvoj chalupárstva a chatárčenia
- ❖ možnosti prímestskej rekreácie
- ❖ zriadenie náučného chodníka k archeologickým náleziskám
- ❖ vyznačenie a doplnenie trás pre turistiku, cykloturistiku, ako aj bežecké lyžovanie
- ❖ propagácia obce ako atraktívneho územia pre vyššie uvedené činnosti
- ❖ možnosť spolupráce v rámci Mikroregiónu HRIČOV, Regionálneho združenia miest a obcí Horného Považia, ako aj Euroregiónu Beskydy
- ❖ možnosť využitia cezhraničnej spolupráce so zameraním na Českú a Poľskú republiku
- ❖ blízkosť turisticky významných už vybudovaných stredísk, kúpeľov, či atrakcií

6.3 Podmienky trvalo udržateľného rozvoja obce

Pod trvalo udržateľným rozvojom spoločnosti v zmysle zákona č. 17/1992 Zb. o Životnom prostredí sa rozumie taký rozvoj, ktorý súčasným i budúcim generáciám zachováva možnosť uspokojovať ich základné životné potreby a pritom neznižuje rozmanitosť prírody a zachováva prirodzené funkcie ekosystémov.

Pre trvalo udržateľný rozvoj obce Ovčiarsko možno odporúčať:

1. Dobudovanie infraštruktúry.

Dobrá infraštruktúra je základným fenoménom pre rozvoj obce. Bez nej nie je možný následný rozvoj rôznych služieb – obslužnej siete, kultúry, spoločenských akcií, sociálnej a zdravotnej oblasti a pod.

2. Vzdelávanie v rámci samosprávy.

Súčasná doba si vyžaduje investície do vzdelávania pracovníkov samosprávy na tému trvalo - udržateľného rozvoja, ale aj v širšom slova zmysle. Pre nedostatok vlastných ľudských zdrojov samospráva má tendenciu zabezpečovať rôzne služby formou externého manažmentu a konzultingu. Perspektívne je možné uvažovať o vlastných kapacitách na spracovanie žiadostí o granty a podporu obce, či jej propagáciu.

3. Podpora trvalo udržateľného rozvoja v oblasti ochrany životného prostredia.

Prepojenie socio-ekonomickej oblasti so životným prostredím formou osvedy medzi občanmi ako aj deťmi MŠ s akcentom na separáciu odpadu. Eliminácia vzniku čiernych skládok. Podpora aktivít spájajúcich ekonomickú, sociálnu a environmentálnu oblasť s poukázaním na ich synergetický efekt.

4. Vytváranie partnerstiev.

Vytváranie partnerstiev a združení s podnikateľmi, inštitúciami a organizáciami pôsobiacimi v obci. Podpora dobrých medziľudských vzťahov, vytváranie priateľského ovzdušia medzi rôznymi vekovými a sociálnymi skupinami občanov.

5. Dobrá komunikácia s občanmi

Šírenie informácií o aktivitách obce s využitím obecného rozhlasu, ale aj formou webovej stránky, zasielanie informácií priamo na e-maily občanom a v spätnej väzbe prijímanie ich návrhov či sťažností a ich riešenie.

6. Výmena informácií a skúseností s inými samosprávami

Preberanie pozitívnych riešení, nápadov a činností od samospráv združených v Mikroregióne HRIČOV, ale aj iných samospráv. Výmena skúseností medzi samosprávami nielen na území Slovenska, ale aj v Česku, Poľsku, poprípade aj iných krajín.

7. Spolupráca so Žilinským samosprávnym krajom

Prepojenie na aktuálne regionálne stratégie a programovacie dokumenty vrátane PHSR ŽSK.

6.4 PRIORITY ROZVOJA OBCE OVČIARSKO, CIELE A AKTIVITY

Opatrenie	Popis aktivity	Inštitucionálne a organizačné zabezpečenie	Predpokladaná doba realizácie	Predpokladané finančné náklady
PRIORITA 1. EKONOMICKÝ ROZVOJ OBCE				
Strategický cieľ – vytvoriť a skvalitniť podmienky pre rozvoj podnikateľských aktivít s akcentom na zvýšenie domácej zamestnanosti, úrovne a kvality služieb zo strany obce				
Cieľ 1.1 Podpora malého a stredného podnikania zo strany obce				
1.1.1 Podpora podnikateľských aktivít	<ul style="list-style-type: none"> * Podpora remeselníckych prevádzok a podnikov na spracovanie miestnych surovinových zdrojov * Vysporiadať pozemky v cielených lokalitách a dobudovať inžinierske siete * Výroba a predaj suvenírov a predmetov vrátane odznakov, pohľadníc a pod. 	Obec Malí a strední podnikatelia	Priebežne	Podľa druhu zvolených aktivít Vlastné zdroje podnikateľov
1.1.2 Rozšírenie obchodnej siete a služieb	<ul style="list-style-type: none"> * Podpora rozvoja malopodnikateľského sektoru, ako formy samozamestnania * Rozšírenie obchodnej siete a služieb * Zriadenie bankomatu 	Obec Malí a strední podnikatelia Živnostníci Príslušná banka	2016 - 2018	Podľa druhu zvolených aktivít, súkromné zdroje

PRIORITA 2. TECHNICKÁ INFRAŠTRUKTÚRA				
Strategický cieľ – rozvoj komplexnej infraštruktúry podporujúcej rozvoj obce so zohľadnením kvality životného prostredia				
Cieľ: 2.1 Rozvoj a skvalitnenie dopravnej infraštruktúry				
Cieľ: 2.2 Rozvoj občianskej infraštruktúry				
2.1.1 Rekonštrukcia povrchu ciest a miestnych komunikácií	* Obnova povrchu vozoviek ciest III. triedy a miestnych komunikácií – viazaná na dobudovanie kanalizácie	Obec VÚC ŠF EU	Priebežne	60 tis. €
2.1.2 Vybudovanie chodníkov v intraviláne	* Vypracovanie projektu * Výstavba chodníka pozdĺž cesty III. triedy * Vybudovanie chodníkov a osvetlenia na cintoríne	Obec ŠF EU	2016 - 2021	100 tis. €
2.1.3 Výstavba parkovísk	* Vypracovanie projektovej dokumentácie * Vlastná výstavba, resp. rozšírenie parkovísk pri futbalovom ihrisku	Obec	2016 - 2021	10 tis. €
2.1.4 Rekonštrukcia lesných ciest	* Vysporiadanie vlastníckych vzťahov * Vypracovanie príslušnej dokumentácie * Rekonštrukcia lesných ciest	Obec Štátne lesy	2017 - 2022	10 tis. €
2.1.5 Riešenie bezpečnosti cestnej premávky v obci	* Osadenie dopravných zariadení – zrkadlá, retardéry, značky, vodorovné značenie	Obec VÚC Slovenská správa ciest Polícia SR	Priebežne	Podľa druhu zvolených aktivít

2.1.6 Modernizácia autobusových zastávok	* Vypracovanie technickej dokumentácie * Investičné aktivity- zastávka Lány * Zmeniť zastávku na znamenie Lány na riadnu s vybudovaním prístrešku	Obec SAD Žilina	2017	2 tis. €
2.2.1 Vybudovanie kamerového systému	* Vybudovanie monitorovacieho bezpečnostného kamerového systému v obci	Obec Profesijné organizácie	2016 – 2017	5 tis. €
2.2.2 Rozšírenie vodovodnej siete a prípojok do priestorov novej IBV	* Realizácia investičných aktivít	Obec SEVAK	Priebežne	Podľa prebiehajúcich aktivít
2.2.3 Výmena vodovodných prípojok	* Výmena a postupná rekonštrukcia vodovodných prípojok – kovových za plastové * Investičné aktivity	Obec SEVAK	Priebežne	Podľa rozpočtu SEVAK
2.2.4 Rekonštrukcia verejného osvetlenia	* Dokončenie rekonštrukcie verejného osvetlenia	Obec	Priebežne	100 tis. €
2.2.5 Podpora výstavby IBV	* Výber lokalít podľa ÚPD * Majetkovo právne vysporiadanie pozemkov * Vybudovanie inžinierskych sietí – komunikácií, vodovodu, elektriny * Realizácia IBV	Obec Individuálny stavebníci SEVAK SPP SSE	2016 - 2026	Podľa prebiehajúcich aktivít Vlastné zdroje stavebníkov
2.2.6 Riešenie komplexného pokrytia signálu a sietí – mobilná sieť, internet, zariadenie káblovej televízie	* Pokrytie mobilnými sieťami * Pokrytie sieťou WIFI * Pokrytie káblovou televíziou	Obec Mobilní operátori Správcovia sietí	Priebežne	Podľa prebiehajúcich aktivít
2.2.7 Kanalizácia	* Vybudovanie kanalizácie	Obec ŠF EU Spolupráca so susednými obcami	2017 - 2026	Podľa príspevku zo ŠF EU

2.2.8 Podpora chatárčenia a chalupárčenia	* Vytypovanie vhodných lokalít na výstavbu chat, resp. chalúp podľa ÚPD * Dobudovanie príslušnej infaštruktúry	Obec Samotní záujemcovia	Priebežne	Podľa prebiehajúcich aktivít Vlastné zdroje záujemcov
2.2.9 Vybudovanie viacúčelovej budovy pri futbalovom ihrisku	* Výber lokalít podľa ÚPD * Vypracovanie technickej dokumentácie * Vlastná výstavba	Obec ŠF EU	2017 - 2025	200 tis. €
2.2.10 Rekonštrukcia priestorov v kultúrnom dome	* Funkčná rekonštrukcia kuchynky * Rekonštrukcia ostatných priestorov	Obec ŠF EU	2016 - 2018	80 tis. €
2.2.11 Starostlivosť o cintorín	* Rekonštrukcia oplotenja cintorína a osvetlenia * Zhotovenie informačnej tabule	Obec	2013 - 2017	700 €
<p>PRIORITA 3. ŽIVOTNÉ PROSTREDIE</p> <p>Strategický cieľ - skvalitňovanie životného prostredia v obci, odstraňovanie negatívnych javov, osвета a informovanosť</p> <p>Cieľ: 3.1 Nakladanie s odpadmi, ich separovanie a kompostovanie</p> <p>Cieľ: 3.2 Udržiavanie a rozširovanie verejnej zelene, zveľaďovanie verejných priestranstiev a protipovodňové opatrenia</p> <p>Cieľ: 3.3 Využitie obnoviteľných zdrojov energie</p> <p>Cieľ: 3.4 Osвета v oblasti ochrany životného prostredia</p>				
3.1.1 Rozšírenie separovaného zberu	* Riešenie na základe platnej legislatívy SR a EU	Obec T+T, a.s Naturpack a.s.	Priebežne	Z rozpočtu OZV
3.1.2 Zriadenie kompostovísk	* Zabezpečenie kompostérov do domácností	Obec Envirofond	2016 - 2017	Z rozpočtu Envirofodu
3.1.3 Likvidácia divokých skládok	* Osвета medzi obyvateľmi za účelom eliminácie negatívnych postojov k životnému prostrediu	Obec Envirofond	2016 - 2017	Z rozpočtu Envirofodu

	* Likvidácia skládok			
3.2.1 Regulácia Ovčiarskeho potoka	* Vypracovanie technickej dokumentácie * Regulácia brehov v intraviláne	Obec Správca toku MŽP	Priebežne	Podľa rozpočtu MŽP
3.2.2 Úprava brehových porastov	* Úprava brehových porastov miestneho potoka a jeho čistenie	Obec Správca tokov	Priebežne	Z rozpočtu správca toku
3.2.3 Rozširovanie verejnej zelene	* Výsadba zelene so zameraním na oddychové zóny obce * Údržba zelene	Obec	Priebežne	10 tis. €
3.3.1 Využitie miestnych a alternatívnych zdrojov energie	* Spracovanie dreveného odpadu – štiepkovanie, výroba peletiek * Využívanie biomasy a fototermitických a fotovoltaických panelov	Miestny podnikatelia Obyvatelia obce	2016 - 2025	Podľa zvolených aktivít Vlastné zdroje záujemcov
3.4.1 Osveta v oblasti ŽP	* Šírenie osvety o význame a dôležitosti ochrany ŽP * Osveta medzi občanmi a podnikateľskými subjektmi o význame separácie odpadu	Obec Naturpack	Priebežne	1 tis. € + Z rozpočtu OZV

PRIORITA 4. ŠKOLSTVO A VZDELÁVANIE

Strategický cieľ – zabezpečenie všestranného rozvoja detí a mládeže a vytvorenie priestoru pre obyvateľov prístupom k informáciám s dopadom na zvýšenie zamestnanosti

Cieľ: 4.1 Rozvoj a skvalitňovanie školskej infraštruktúry

Cieľ: 4.2 Možnosť rekvalifikačných kurzov pre zvýšenie domácej zamestnanosti

Cieľ: 4.3 Poskytnutie priestorov pre voľnočasové aktivity

4.1.1 Rekonštrukcia MŠ	* Vypracovanie technickej dokumentácie * Vlastná rekonštrukcia	Obec ŠF EU	2017	30 tis. €
4.2.1 Zriadenie rekvalifikačných kurzov	* Rekvalifikačné kurzy ako fenomén zvýšenia domácej zamestnanosti	Obec Úrad práce	Priebežne	Podľa rozpočtu Úradu práce
4.3.1 Poskytovanie priestorov pre trávenie voľného času	* Poskytovanie ihrísk, kultúrneho domu na voľnočasové aktivity	Obec	Priebežne	Podľa požiadaviek občanov
PRIORITA 5. KULTÚRA				
Strategický cieľ - pôsobenie na kultúrne povedomie a tradície obyvateľov usporadúvaním rôznych kultúrnych podujatí organizovaných vlastnými i externými subjektami				
Cieľ: 5.1 Rozvoj kultúrnych, informačných a voľnočasových aktivít v obci				
5.1.1 Podpora vzniku, resp. rozvoja miestnych záujmových združení a spolkov	* Intenzívnejšie využívanie kultúrneho domu vrátane usporiadania rôznych kultúrnych podujatí * Pokračovanie a podpora kultúrnych tradícií – tanečných vystúpení, ako aj miestnych zvykov a obyčají * Podpora vytvárania partnerstiev na miestnej, regionálnej, národnej i medzinárodnej úrovni	Obec Súkromní investori Občianske združenia	Priebežne	30 tis. €
PRIORITA 6. ŠPORT				
Strategický cieľ - poskytnutie vyváženej ponuky športových aktivít občanom				
Cieľ: 6.1 Rozšírenie ponuky športových aktivít rekonštrukciou futbalového ihriska a využitím multifunkčného ihriska a telocvične				
6.1.1 Rozšírenie ponuky športových aktivít	* Zabezpečenie personálnych kapacít * Zabezpečenie materiálo-	Obec		

	technického a finančného vybavenia * Podpora vzniku nových športových aktivít napr. aerobik a pod.	Sponzori	Priebežne	1 tis. €
6.1.2 Podpora súčasného športu a športových aktivít v obci	* Podpora všetkých aktívnych športových klubov – futbalového, stolnotenisového poprípade novo založených * Organizovanie športových a kultúrno – športových podujatí v obci	Obec Sponzori	Priebežne	30 tis. €

PRIORITA 7. CESTOVNÝ RUCH A PUBLIC RELATION

Strategický cieľ – rozvoj cestovného ruchu, najmä s využitím daných podmienok a poskytovaním reštauračných a ubytovacích služieb

Cieľ: 7.1 Stratégia rozvoja cestovného ruchu a propagácia obce

7.1.1 Rozšírenie turistických značených trás a cyklotrás a ich napojenie na turistické chodníky a cyklotrasy v rámci širšieho regiónu a prepojenia Považia s Rajeckým výbežkom Žilinskej kotliny	* Nové vyznačenie turistickej trasy smerom na Peklinu s možným predĺžením na Brezany a žltú turistickú značku * Uvedené trasy využiť na pešiu turistiku, cykloturistiku, v zime na bežky	Obec Značár Žilina	2017 - 2026	
7.1.2 Podpora rodinných fariem	* Podpora rodinných fariem ako základní pre agroturistiku	Obec Súkromní investori a podnikatelia	Priebežne	Vlastné zdroje podnikateľov
7.1.3 Úprava informačného portálu obce s ohľadom na propagáciu obce a jeho pravidelná aktualizácia a celková propagácia obce	* Propagácia obce na webovej stránke obce * Zhotovenie a osadenie pútačov pri hlavných komunikáciách * Zhotovenie a osadenie informačných tabúľ v rozhodujúcich lokalitách obce s turisticko organizačnými informáciami a mapou	Obec Súkromní investori Mikroregión HRIČOV	Priebežne	5 tis. €

	<ul style="list-style-type: none"> * Využívanie internetu ako najdynamickejšie sa rozvíjajúceho informačného kanála * Podieľať sa na propagácii obce v rámci informačného centra zriadeného v spolupráci s obcami združenými v Mikroregióne HRIČOV 			
7.1.4 Podpora prímestskej rekreácie a turistiky	<ul style="list-style-type: none"> * Dobudovanie podporných prvkov – parkovacie plochy, lavičky, stojany na bicykle, obecná zeleň 	Obec	Priebežne	5 tis. €
7.1.5 Propagačné materiály a tlačoviny	<ul style="list-style-type: none"> * Vypracovanie, vydanie a distribúcia propagačných tlačovín a pohľadníc obce a okolia * Vydávanie ročenky Ovčiarsko 	Obec Podnikatelia v cestovnom ruchu	Priebežne	10 tis. €
7.1.6 Podpora služieb	<ul style="list-style-type: none"> * Podpora rozšírenia služieb pre potreby cestovného ruchu – parkovanie, obchodná sieť ubytovanie a stravovanie 	Obec Podnikatelia v cestovnom ruchu	Priebežne	Vlastné zdroje podnikateľov

7. ZOZNAM LITERATÚRY

1. Encyklopédia miest a obcí Slovenska. PS Line, 2005.
2. Encyklopédia Slovenska, I. Zväzok, Veda SAV, Bratislava 1977
3. Erb obce Ovčiarsko. Heraldická štúdia. Bratislava 2003
4. Strážovské vrchy. Turistický sprievodca ČSSR. Šport, Bratislava 1985
5. Mazúr Emil: Žilinská kotlina a príahlé pohoria. Vydavateľstvo SAV, Bratislava 1963.
6. Metodická príručka pre vypracovanie PHSR samosprávneho kraja.
7. Návrh územného plánu obce Ovčiarsko. Textová časť, 2005
8. Plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja Žilinského samosprávneho kraja.
9. Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Ovčiarsko, 2007
10. Stanovy združenia obcí s názvom Mikroregión Hričov.
11. Súpis pamiatok na Slovensku I. Obzor, Bratislava 1967.
12. Štatistický lexikón obcí Slovenskej republiky. ŠÚSR, Bratislava 2003
13. Štatistické materiály Krajskej správy Štatistického úradu SR v Žiline.
14. Územný plán obce Ovčiarsko. SAŽP, Žilina 2005
15. Výsledky zo Sčítania obyvateľov, domov a bytov v roku 2011